

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 22 februari 2010 (24.02)
(OR. en)**

6585/10

**SOC 126
JAI 144
COHOM 44**

NOTA

van:	de Groep sociale vraagstukken
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel) / de Raad (EPSCO)
nr. vorig doc.:	6011/1/10 REV 1 SOC 61 JAI 102 COHOM 23
Betreft:	Uitbanning van geweld tegen vrouwen in de Europese Unie - Ontwerp-conclusies van de Raad

Het voorzitterschap heeft ontwerp-conclusies van de Raad voorgelegd over uitbanning van geweld tegen vrouwen in de Europese Unie.

De Groep sociale vraagstukken heeft op 16 februari 2010 overeenstemming bereikt over de tekst in de bijlage.

PT handhaafde een taalkundig voorbehoud in afwachting van de verspreiding van de Portugese versie van de conclusies.

Het Comité wordt verzocht de ontwerp-conclusies met het oog op de aanneming ervan toe te zenden aan de Raad EPSCO.

**Ontwerp-conclusies van de Raad over
uitbanning van geweld tegen vrouwen in de Europese Unie**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

HERINNEREND AAN:

1. artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, waarin wordt bepaald dat de waarden waarop de Unie berust, eerbied voor de menselijke waardigheid, gelijkheid en eerbiediging van de mensenrechten zijn, en dat de lidstaten deze waarden gemeen hebben in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen;
2. het feit dat alle mensen het recht hebben op eerbiediging van hun lichamelijke en geestelijke integriteit, en dat niemand mag worden onderworpen aan foltering of aan onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing, en dat alle vormen van geweld derhalve veroordeeld moeten worden;
3. artikel 8 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, waarin wordt bepaald dat de Unie bij elk optreden ernaar streeft de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen op te heffen en de gelijkheid van mannen en vrouwen te bevorderen; en verklaring 19 ad artikel 8, waarin staat dat de Unie, in het kader van haar algemene streven de ongelijkheden tussen vrouwen en mannen op te heffen, in haar beleidsinitiatieven zal trachten alle vormen van huiselijk geweld te bestrijden, alsmede dat de lidstaten alle maatregelen moeten nemen om deze strafbare feiten te voorkomen en te bestraffen en om de slachtoffers te steunen en te beschermen;

4. de op 7 maart 2002 door de Raad aangenomen conclusies van het voorzitterschap over geweld tegen vrouwen ¹, waarin de lidstaten eensgezind stellen dat het noodzakelijk is dat maatregelen worden getroffen en passende indicatoren worden uitgewerkt om geweld tegen vrouwen te voorkomen en uit te bannen, conform het Actieprogramma van Peking;
5. de conclusies van de Raad van 21 oktober 2002 over de balans van de uitvoering van het Actieprogramma van Peking ², waarin indicatoren zijn opgesteld over huiselijk geweld tegen vrouwen;
6. de conclusies van de Raad van 6 december 2004 over seksuele intimidatie op de werkplek ³;
7. de conclusies van de ministeriële conferentie "Diversiteit en Participatie: het genderperspectief" (Rotterdam, 6 en 7 juli 2004), waar is benadrukt dat moet worden voortgegaan met het ontwikkelen, aannemen en volledig implementeren van wetten en, zo nodig, andere maatregelen, zoals beleidsvormen en scholingsprogramma's, om schadelijke gebruiken en tradities te bestrijden, waaronder genitale verminking van vrouwen, uithuwelijking op jonge leeftijd of gedwongen huwelijken en zogenoemde eerwraak, die een schending van de mensenrechten van vrouwen en meisjes zijn en obstakels vormen voor het volledig aanspraak maken op de mensenrechten en fundamentele vrijheden door vrouwen;
8. de door het Europees Parlement aangenomen resoluties van, respectievelijk, 11 juni 1986 over geweld tegen vrouwen, 16 september 1993 over vrouwenhandel, 16 september 1997 over een campagne in de gehele Europese Unie ter bestrijding van geweld tegen vrouwen, 20 september 2001 over genitale verminking van vrouwen, 2 februari 2006 over de huidige situatie ten aanzien van de bestrijding van geweld tegen vrouwen en mogelijke toekomstige actie, en 24 maart 2009 over de strijd tegen genitale verminking van vrouwen in de EU;

¹ Doc. 6994/02.

² Doc. 14578/02.

³ Doc. 15202/04.

9. de resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2009 over de uitbanning van geweld tegen vrouwen, waarin er bij de lidstaten op aan wordt gedrongen seksueel geweld en verkrachting als strafbare feiten te erkennen en ervoor te zorgen dat deze delicten automatisch worden vervolgd; de lidstaten wordt verzocht adequate maatregelen te nemen om een einde te maken aan genitale verminking van vrouwen; er bij Raad en Commissie op aan wordt gedrongen om een duidelijke rechtsgrondslag vast te stellen voor de bestrijding van alle vormen van geweld tegen vrouwen; en er bij de Commissie op wordt aangedrongen een coherenter EU-beleidsplan voor de bestrijding van alle vormen van geweld tegen vrouwen op te stellen;
10. de resolutie van het Europees Parlement van 25 november 2009 over het programma van Stockholm, waarin de EU wordt verzocht werk te maken van een richtlijn en een Europees actieplan inzake geweld tegen vrouwen, met het oog op preventie van geweld, bescherming van de slachtoffers en vervolging van de daders; er bij het Spaanse voorzitterschap van 2010 en de volgende voorzitterschappen op wordt aangedrongen een impuls te geven aan het Europees beschermingsbevel; en het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten wordt gevraagd betrouwbare en vergelijkbare statistische gegevens over alle vormen van discriminatie te verzamelen en te publiceren, met inbegrip van vergelijkende gegevens over geweld tegen vrouwen in de Europese Unie;
11. het Kaderbesluit van de Raad van 15 maart 2001 inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure;
12. het Kaderbesluit van de Raad van 19 juli 2002 inzake bestrijding van mensenhandel;
13. Richtlijn 2004/80/EG van de Raad van 29 april 2004 betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven waarbij een systeem van samenwerking wordt opgezet om de toegang van slachtoffers van misdrijven tot schadeloosstelling in grensoverschrijdende situaties te vergemakkelijken;
14. de Routekaart van de Europese Commissie voor gelijkheid van vrouwen en mannen 2006-2010, waarin de uitbanning van geweld tegen vrouwen naar voren wordt geschoven als een van de zes actieprioriteiten van de EU op het gebied van gendergelijkheid;

15. het programma Daphne III (2007-2013) ter voorkoming en bestrijding van geweld tegen kinderen, jongeren en vrouwen en ter bescherming van slachtoffers en risicogroepen als onderdeel van het algemene programma "Grondrechten en justitie";
16. het door de Europese Raad van 10 en 11 december 2009 goedgekeurde programma van Stockholm, waarin de prioriteiten voor de komende vijf jaar met betrekking tot de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht worden bepaald en een kader wordt vastgesteld om vele van de problemen in verband met geweld tegen vrouwen aan te pakken;
17. de op 8 december 2008 door de Raad aangenomen EU-richtsnoeren inzake geweld tegen vrouwen en de bestrijding van alle vormen van discriminatie van vrouwen ⁴;
18. het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (1950) en het protocol daarbij; het Europees Verdrag inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van geweldsmisdrijven (1983); en het Verdrag van de Raad van Europa inzake de bestrijding van mensenhandel (2005);
19. het VN-verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW, 1979) en de resoluties van de VN-Veiligheidsraad 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009) en 1889 (2009) over vrouwen en vrede en veiligheid;
20. de in 2008 door de VN-secretaris-generaal gelanceerde campagne UNiTE, die beoogt een einde te maken aan geweld tegen vrouwen. De uiterlijk in 2015 te verwezenlijken doelstellingen omvatten het aannemen en uitvoeren van multisectorale nationale actieplannen en het systematischer verzamelen van gegevens over de verspreiding van geweld tegen vrouwen en meisjes.

⁴ Doc. 16173/08 + COR 1.

IN HET BESEF VAN HETGEEN VOLGT:

21. alle vormen van geweld tegen vrouwen zijn een ernstige schending van de mensenrechten van vrouwen en beperken of beletten het genot van die rechten, meer in het bijzonder de grondrechten op leven, veiligheid, vrijheid, waardigheid en lichamelijke en emotionele integriteit; de regeringen kunnen er derhalve niet aan voorbijgaan;
22. volgens de Verklaring van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 20 december 1993 inzake de uitbanning van geweld tegen vrouwen wordt onder geweld tegen vrouwen verstaan elke daad van op gender gebaseerd geweld die resulteert of kan resulteren in fysiek, psychisch of seksueel letsel of lijden van vrouwen, daarin begrepen bedreigingen met dergelijke daden, dwang of willekeurige vrijheidsberoving, ongeacht of die in het openbaar of in de privé-sfeer plaatsvinden;
23. geweld tegen vrouwen is een uiting van de van oudsher ongelijke machtsverhoudingen tussen mannen en vrouwen, met negatieve gevolgen niet alleen voor vrouwen, maar voor de samenleving als geheel; daarom moet er dringend worden opgetreden;
24. gezamenlijke acties van de overheid, de instellingen en de maatschappij in het algemeen, alsook een integrale en multidisciplinaire aanpak zijn noodzakelijk om geweld tegen vrouwen uit te bannen;
25. het maatschappelijk middenveld, in het bijzonder ngo's, vrouwenorganisaties en in voorkomend geval andere publieke instanties en private vrijwilligersorganisaties die zich met het thema geweld tegen vrouwen bezighouden, spelen een belangrijke rol bij het bestrijden van alle vormen van geweld tegen vrouwen;
26. om geweld tegen vrouwen uit te bannen zijn sociale vaardigheden, het leren omgaan met conflicten en preventiemaatregelen belangrijk en deze moeten daarom onderdeel zijn van onderwijsstelsels en een leven lang leren;

27. om geweld tegen vrouwen te bestrijden is het nodig dat mannen actief betrokken worden, teneinde clichés en op gender gebaseerde rollenpatronen te doorbreken en om op respect, gelijkheid en democratische waarden gebaseerde relaties te propageren;
28. er moet worden gezorgd voor samenhang en coördinatie tussen het interne en het externe beleid van de EU inzake geweld tegen vrouwen;
29. van essentieel belang is een internationale benadering in de uitwisseling van kennis, beleid en beproefde methoden, binnen de EU en met derde landen die ervaring hebben in het bestrijden van schadelijke traditionele praktijken (zoals vrouwelijke genitale verminking) en mensenhandel, omdat zo'n aanpak kan bijdragen tot preventie en uitbanning van deze vormen van geweld in Europa;
30. hoewel er de laatste jaren voortgang is gemaakt, ontbreekt het zowel op nationaal als op EU-niveau nog steeds aan tijdige, betrouwbare, nauwkeurige en vergelijkbare gegevens; ook is er op het niveau van de Unie nog geen uitvoerige studie naar geweld tegen vrouwen verricht. Dit onttrekt de werkelijke omvang van het fenomeen aan het zicht, belemmert de verdere ontwikkeling van nationale strategieën en maatregelen, en staat een efficiënte respons van de Unie in de weg;

CONSTATEERT MET INSTEMMING dat de Europese Commissie volhardt in een actiever beleid om geweld tegen vrouwen, vrouwen- en meisjeshandel en vrouwelijke genitale verminking te bestrijden, meer bepaald met betrekking tot maatschappelijke bewustmaking en financiële steun voor activiteiten, projecten en onderzoek op plaatselijk, Europees en internationaal niveau, alsook in partnerschap met derde landen.

NEEMT ER NOTA VAN dat, op verzoek van het Europees Parlement, in opdracht van de Europese Commissie een studie wordt verricht naar de haalbaarheid van het standaardiseren van de nationale wetgeving voor de bestrijding van geweld tegen vrouwen en kinderen; dit behelst dat de wetgeving van de lidstaten wordt gezien en dat wordt nagegaan of er minimumnormen en essentiële maatregelen kunnen worden vastgesteld voor het uitbannen van dergelijk geweld.

SPOORT DE LIDSTATEN ERTOE AAN:

31. nationale strategieën te ontwikkelen of in geactualiseerde vorm voort te zetten om geweld tegen vrouwen op alle mogelijke manieren te bestrijden, op basis van coördinatie, uitwisseling van beproefde methoden en aansturing op Europees niveau;
32. passende middelen te besteden aan het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen, onder meer door de structuurfondsen aan te spreken; actief aan preventie van geweld te werken; en bewustmakingsmaatregelen en, in voorkomend geval, begeleidingsstructuren te propageren;
33. eventuele lacunes te identificeren in de bescherming van vrouwen die het slachtoffer zijn van enigerlei vorm van geweld, inclusief vrouwelijke genitale verminking en geweld en onderdrukking om redenen van "eer"; en ervoor te zorgen dat rechtvaardiging van geweld op grond van gewoontes, tradities of godsdienstige overwegingen uitgesloten is;
34. bijstand en bescherming te bieden aan slachtoffers, met inbegrip van, voor zover mogelijk en passend, informatie, medische en psychologische en sociale bijstand, hulp bij het vinden van werk, en rechtsbijstand;
35. ervoor te zorgen dat gewelddaden tegen vrouwen wettelijk verboden zijn en dat plegers van dergelijke daden gerechtelijk worden vervolgd, overeenkomstig de nationale wetgeving;

36. het inventariseren, opstellen en coördineren van procedures voor klinische zorg en gezondheidszorg voor vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld, met inbegrip van forensisch onderzoek, te propageren;
37. in de mate van het mogelijke te zorgen voor vroegtijdige opsporing van en bijstand en steun voor alle slachtoffers van mensenhandel, zowel onderdanen van derde landen als van de EU; in het bijzonder ervoor te zorgen dat onderdanen van derde landen bedenktijd krijgen en een verblijfstitel overeenkomstig Richtlijn 2004/81/EG of, in voorkomend geval, onder nationale regels vallen, en in de gelegenheid worden gesteld veilig naar hun land van herkomst terug te keren, als zij dat wensen;
38. te zorgen voor bescherming van, en steun voor kinderen die leven in een omgeving waar geweld wordt gepleegd tegen vrouwen;
39. bij te dragen tot de sluiting van het ontwerp-verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld;
40. criteria te ontwikkelen voor programma's inzake preventieve interventie en behandeling voor potentiële en feitelijke plegers van geweld tegen vrouwen, onder meer met betrekking tot de veiligheid van slachtoffers, alsmede ethische en kwalitatieve criteria.

VERZOEKT DE COMMISSIE EN DE LIDSTATEN:

41. zich te blijven inspannen om de uitvoering van de EU-richtsnoeren inzake geweld tegen vrouwen en de bestrijding van alle vormen van discriminatie van vrouwen te steunen;
42. campagnes te voeren met het oog op bewustmaking, educatie en opleiding, om discriminerende culturele normen te bestrijden en heersende seksistische clichés en sociale stigmatisering die geweld tegen vrouwen legitimeren en bestendigen, tegen te gaan;

43. de nadruk te leggen op de cruciale rol en de verantwoordelijkheid van mannen bij het uitbannen van geweld tegen vrouwen, en ervoor te zorgen dat de rol van mannen in voorkomend geval in aanmerking wordt genomen in strategieën, actieplannen en andere maatregelen tot beperking en uitbanning van geweld tegen vrouwen;
44. de invoering van een gemeenschappelijk en gratis telefoonnummer (binnen het systeem van 116-nummers) te propageren, dat in de lidstaten kan worden gebruikt om specifieke en actuele informatie en bijstand te bieden aan vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld;
45. betere bescherming te bieden aan vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld wanneer zij hun recht van vrij verkeer in de Europese Unie uitoefenen;

VERZOEKT DE EUROPESE COMMISSIE:

46. een Europese strategie uit te werken voor het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen, in de vorm van een algemeen kader van gemeenschappelijke beginselen en passende instrumenten, met de volgende prioriteiten:
 - a) de stand van zaken opmaken van de problematiek van geweld tegen vrouwen en de verschijningsvormen ervan op Europees niveau;
 - b) gemeenschappelijke doelen en de manier om deze te bereiken vaststellen. Daartoe moeten vergelijkende gegevens uit de gehele EU worden verzameld om de lidstaten te ondersteunen bij het uitvoeren en evalueren van maatregelen en beleid;
 - c) in dat verband zullen de eerste stappen worden gezet voor de oprichting van een Europees waarnemingscentrum voor geweld tegen vrouwen, uitgaande van bestaande institutionele structuren.

In de strategie moet de nodige aandacht worden geschonken aan de bijzondere omstandigheden van meisjes en van vrouwen in kwetsbare posities. Daarnaast moet de strategie ervoor zorgen dat het interne en externe optreden van de EU beleidssamenhang vertonen en de betrokkenheid van de ngo's en andere belanghebbende actoren waarborgen. Ook moet er acht worden geslagen op het lopende beraad in andere organisaties, zoals de Raad van Europa en de Verenigde Naties;

47. op grond van de resultaten van de studie naar de haalbaarheid van het standaardiseren van de nationale wetgeving voor de bestrijding van geweld tegen vrouwen en kinderen, en binnen haar bevoegdheden, bijkomende rechtsinstrumenten tot uitbanning van geweld tegen vrouwen te overwegen;
48. een geheel Europa bestrijkende, langlopende bewustmakingscampagne op touw te zetten waarin het plegen van geweld tegen vrouwen aan de kaak wordt gesteld en de negatieve gevolgen ervan voor onder meer kinderen onder de aandacht worden gebracht;
49. de uitbanning van geweld tegen vrouwen als een van de prioriteiten op te nemen in haar vervolgstategie voor de Routekaart voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.